

Tilsvar til høring om koronasertifikat - endringer i smittevernloven et midlertidig nytt kapittel 4a

Departementets forslag til å innføre et nytt midlertidig kapittel 4A i smittevernloven om covid-19 koronasertifikat er en svært dårlig idé jeg som alminnelig borger på det sterkeste vil protestere mot av flere årsaker.

Departementets forslag til lovbestemmelser regulerer ikke i hvilke tilfeller det kan gjøres lettelser i smitteverntiltak overfor personer som innehar dokumentasjon i form av et koronasertifikat og hvilke restriksjoner og eventuelt tiltaksbyrde eller forsterket sådan for personer som ikke innehar slik dokumentasjon. Departementet foreslår at dette i stedet bør reguleres i covid-19 forskriften. Dette betyr i praksis at den praktiske og rettslige betydningen av koronasertifikatet vil kunne bli innført uten at allmenheten og berørte interesser får uttale seg. Det er i tilfelle svært uheldig og mulig brudd på forvaltningsloven.

Formålet med lovendringen skal være å etablere et system for sikker og verifisert dokumentasjon av vaksinasjonsstatus, immunitet etter gjennomgått koronasykdom og testresultat samt legge til rette for innføring av en kommende EU-forordning og gi departementet fullmakt til å effektivt regulere bruken av et koronasertifikat i forskrift når det er behov for dette.

Et negativt testresultat for å få et gyldig sertifikat vil kun være gyldig i kort tid. Ser vi til Danmark i 72 timer. I Danmark har innføring av et liknende sertifikat ført til timelange køer ved teststasjonene og derav betydelig inngripen i de borgere som ikke er vaksinert eller har gjennomgått koronasykdom sine daglige liv hver tredje dag siden det i praksis ikke vil være mulig å leve normale frie liv uten et slikt sertifikat. Myndighetene legger, om dette lovforslaget ender i lov, et utilbørlig press på befolkningen for å la seg injisere med betinget godkjente vaksiner for å oppnå lettelser i karanteneplikter, tyngende smitteverntiltak og gjentagende testing flere ganger i uken. I tillegg er de økonomiske kostnadene for innføring av dette sertifikatet svært høye. Kostnadsestimatene er ikke ferdigstilt og kan ikke gjøres skikkelig rede for i lovforslaget siden disse vil være avhengig av hvilket bruksområde sertifikatet skal ha.

Vårt offentlige vaksineprogram har så langt vært tuftet på tillit og frivillighet. I Norge har vi lang tradisjon med at vaksinasjon er frivillig, og at all medisinsk behandling skal være basert på informert samtykke. Vaksinene som danner grunnlaget for myndighetenes ønske om å innføre dette koronasertifikatet er ikke endelig godkjente og vi har så langt ingen kunnskap om langtidseffektene. Dette fremkommer også av lovforslaget i punkt. 3.7 at Covid-19-vaksinene som tilbys er nye vaksiner og godkjent etter hasteprosedyre. Altså har de en betinget godkjenning som gis før man har langtidsdata om effekter og bivirkninger.

Pasienter som deltar i dette medisinske forskningsprosjektet tar altså en risiko på vegne av fellesskapet, siden det ennå ikke er tilstrekkelig godtgjort at vaksinene ikke utgjør en helserisiko. Det krever høy etisk bevissthet hos de ansvarlige for forskningen.

Det er en menneskerett selv å kunne vurdere denne risikoen og ta et fritt og informert valg, uten noen form for press eller sanksjoner i form av tap av grunnleggende rettigheter og bevegelsesfrihet. For det kan ikke lenger hevdes at vaksinasjon er frivillig om et slikt koronasertifikat innføres på de betingelser som lovforslaget foreslår.

Jeg finner det grunnleggende svakt at departementet i høringsnotatet til dette lovforslaget kun gjør etiske vurderinger opp mot EMK men ikke opp mot Helsinkideklarasjonen og Nürnberg-kodeksen. Det fremstår som en bevisst unnlateses-synd. En unnlateses-synd et departement og myndigheter i et demokrati bør føle seg langt for god til. Referansene til EMK og FN i høringsnotatet fremstår for meg som en flukt fra de særs grunnleggende rettigheter som er nedfelt i Helsinkideklarasjonen og Nürnberg-kodeksen vedrørende medisinske eksperimenter.

Før den annen verdenskrig fantes det ingen nedskrevne internasjonale regler og konvensjoner som regulerte medisinsk forskning. Oppgjøret etter krigen ble en kraftig vekker og regnes som et tidsskille for reguleringen av medisinsk forskning. I Nürnbergprosessen ble 23 tyske leger dømt for krigsforbrytelser og forbrytelser mot menneskeheten på grunn av de grusomme eksperimentene de hadde foretatt på mennesker i forskningens navn. Med utgangspunkt i internasjonale strafferettslige prinsipper utledet domstolen ti prinsipper for medisinsk forskning, den såkalte Nürnberg-kodeksen. Helsinki-deklarasjonen ble vedtatt av World Medical Association (WMA) i 1964 for å forsterke og tydeliggjøre Nürnberg-kodeksen. Det viktigste prinsippet var at «frivillig samtykke av deltakerne er helt essensielt».

Blant annet oppstiller Helsinkideklarasjonen en rekke overordnede prinsipper for forskning på mennesker. Prinsipper om pasienters medvirkning, informasjon og samtykke står sentralt. Deklarasjonen bygger på det grunnleggende prinsipp at vitenskapens og samfunnets behov for ny kunnskap aldri kan forsvare at forskningssubjektet utsettes for unødige (og ufrivillige) ubehag og risiko. Hvilket etter mitt syn pr. dato ikke er tilstrekkelig dokumentert i forhold til betinget godkjente covid19 vaksiner. Heller ikke at de som lar seg vaksinere forstår det fulle omfanget av å delta i forskningsprosjekter da begrepsbruken både fra myndighetene og media rundt vaksinene i beste fall er lemfeldig og i de fleste tilfeller kun refererer til vaksiner, ikke betinget godkjente vaksiner som er hastegodkjent.

Pandemrix-vaksine skandalen mot svineinfluensaen i 2009 virker allerede å være glemt. Norsk pasientskadeerstatning har så langt betalt 365,3 millioner kroner i erstatning til 154 av i alt 825 personer (flestepart barn og unge) som i løpet av de siste 11 årene har søkt om erstatning for vaksinasjonsskader. Vaksinen Pandemrix var på samme måte som de aktuelle Covid-19 vaksinene dårlig utprøvd og derfor bare betinget godkjent. Advarsler om Pandemrix-vaksinen ble blankt avist av

helsemyndighetene som hadde bundet seg økonomisk til vaksineprodusenten på forhånd, som nå. La oss ikke fortsette å gjøre samme feil igjen og igjen, men lære av historien. Covid-19 sykdom er på linje med svineinfluensaen ikke livstruende for befolkningen som helhet. Infeksjonsdødelighetsrate for COVID-19: FHI anslo allerede i en rapport 30. november 2020 at risikoen for å dø av korona er 0,12 prosent når vi ser på befolkningen som helhet. For eldre personer over 80 år i Norge er dødeligheten 4 prosent. For personer under 39 år er risikoen helt nede på 0,0022 prosent, ifølge FHIs risikovurdering. Jeg kan ikke se at dette er tall som pga. smittevern hensyn legitimerer innføring av et koronasertifikat med store etiske betenkeligheter på det menneskelige plan for befolkningen og store økonomiske kostnader for samfunnet.

Hva ønsker egentlig regjeringen med dette koronasertifikatet?

Lovforslaget om innføring av et koronasertifikat fremstår for meg som en fallitterklæring over at siste 14 måneders politisk bestemte tiltak, restriksjoner og lock-downpolitikk ikke har klart å utrette hva som ble fremstilt som hensikten: å stanse sykdommen. Derfor skal nå hver og en av oss i henhold til lovforslaget bære et koronasertifikat for å bevise at vi er friske og vaksinerte. Hver og en av oss skal måtte legitimere oss med til dels sensitive helseopplysninger når vi bruker det. Når vi skal bruke de, fremkommer ikke av lovforslaget.

At bruksområdet til sertifikatet ikke fremkommer klart av departementets forslag til et nytt midlertidig kapittel 4A i smittevernloven, tilrettelegger slik jeg ser det for politisk bestemte tiltak og restriksjoner som gjennom hele 2020 og hittil i 2021 har blitt mer og mer inngripende og målstreken hele tiden flyttes etter hvert som vi får inntrykk av å være på oppløpssiden. Det har vært, og er et ensidig fokus på smitte, ikke på hvor mange som har vært syke og blitt friske igjen. Myndighetene virker heller ikke å ha tatt betydelig grep for å øke antall intensivplasser i sykehusene.

Om koronasertifikatet ved lov blir en generell innenlands passerseddel, vil uvaksinerte personer, personer som ikke har gjennomgått koronavirussykdom eller ikke vil la se teste om de ikke er syke, være avskåret fra å leve normale liv, og det vil i praksis ikke være mulig å reservere seg mot vaksiner eller testing. Dette vil føre til diskriminering, og det vil kunne drive utviklingen fra et åpent og tillitsbasert samfunn til et kontroll- og overvåkningssamfunn. Med dette kan regjeringen i praksis undergrave den gjensidige tilliten mellom allmennheten og myndighetene som har tjent oss godt her til lands. Dersom det nå innføres et koronasertifikat som gir rettigheter for de tre gruppene lovforslaget hensyntar (vaksinerte, de som har gjennomgått koronasykdom og testede) tar det ikke så lang tid før valgfriheten ikke er tilstede lenger. Da begynner ulempene ved ikke å ha et sertifikat bli store. Jeg er redd for hva et koronasertifikat er og hva det vil kunne gjøre med samfunnet vårt. Et

koronasertifikat som for meg virker å ha helt andre egenskaper enn å kontrollere smitte, siden bruksområdene ikke kan beskrives i lovforslaget. Jeg kan ikke se at vi er tjent med å innføre et koronasertifikat og et passerseddel-samfunn.